

**VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS SVEIKATOS CENTRO
ATSIKASIMO TEIKTI ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGAS IR JŲ
TEIKIMO NUTRAUKIMO TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIS NUOSTATOS**

1. Viešosios įstaigos Šilalės rajono savivaldybės sveikatos centro (toliau – Sveikatos centras) atsisakymo teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas ir jų teikimo nutraukimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato asmens sveikatos priežiūros paslaugų (toliau – Paslaugos) teikimo pacientui, besielgiančiam nederamai ir nepagarbiai arba kurio veiksmai kelia grėsmę Sveikatos centro sveikatos priežiūros specialisto (-ės) ir (ar) kito (-ų) darbuotojo (-ų), ir (ar) kitų pacientų sveikatai ar gyvybei, nepradėjimo, atsisakymo teikti paslaugas, laikino paslaugų teikimo sustabdymo ir nutraukimo tvarką bei sąlygas (aplinkybes). Tvarkos aprašas taip pat reglamentuoja sveikatos priežiūros specialistų ir (ar) kitų Sveikatos centro darbuotojų veiksmus esant šioms aplinkybėms.

2. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 12 straipsnio 8 ir 9 dalimis.

3. Pacientas privalo pagarbiai ir deramai elgtis su visais sveikatos priežiūros įstaigos darbuotojais ir kitais pacientais.

4. Pacientui gali būti atsisakoma teikti paslaugas arba paslaugų teikimas gali būti nutraukiamas šiais atvejais:

4.1. paciento veiksmai kelia grėsmę sveikatos priežiūros specialisto, kito darbuotojo ir (ar) kitų pacientų sveikatai ar gyvybei;

4.2. pacientas nederamai ir nepagarbiai elgiasi (toliau - nederamas elgesys) žemina sveikatos priežiūros specialisto garbę ir orumą ir tai trukdo teikti kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas jam ir (ar) kitiems pacientams;

4.3. gydytojas gali atsisakyti gydyti pacientą, jei tai prieštarauja gydytojo profesinės etikos principams, jei pacientas nevykdo savo pareigų, tuo sukeldamas grėsmę savo ir kitų pacientų sveikatai ir gyvybei, arba trukdo jiems gauti kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas. Gydytojas negali atsisakyti gydyti paciento, kai turi būti teikiama būtinoji medicinos pagalba.

5. Kai teikiama būtinoji medicinos pagalba, nepradėti teikti paslaugų arba sustabdyti jų teikimą galima tik tuo atveju, kai pacientas savo veiksmais kelia grėsmę sveikatos priežiūros specialisto, kito darbuotojo ir (ar) kitų pacientų sveikatai ar gyvybei ir kai yra išnaudotos visos galimybės grėsmei pašalinti arba kai tokių galimybių nėra. Pašalinus grėsmę arba jai išnykus, būtinoji medicinos pagalba pradedama teikti arba tęsiama nedelsiant.

**II SKYRIUS
ATSIKASIMO TEIKTI ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGAS IR .TŲ
NUTRAUKIMO SĄLYGOS (APLINKYBĖS)**

6. Paciento nederamo elgesio, žeminančio sveikatos priežiūros specialisto garbę ir orumą, ir (arba) trukdančio teikti kokybiškas paslaugas jam pačiam ir kitiems pacientams, atpažinimo kriterijai (požymiai):

6.1. fizinį skausmą sukeliantys paciento veiksmai (sugriebimas už rankos, pastūmimas, sudavimas, įspyrimas ir kt.);

6.2. tiesioginiai arba netiesioginiai grasinimai, gąsdinimai, nepagrįsti kaltinimai, kurie sukelia neigiamas emocijas ar prastą savijautą;

6.3. sveikatos priežiūros specialisto ar kito darbuotojo žeminimas, siekiant sumenkinti pasitikėjimą savimi, išjuokti ar pašiepti išvaizdą, statusą ar elgesį, įžeisti garbę ir orumą, įskaudinti;

6.4. paciento žeminančių žodžių ar gestų, nukreiptų prieš sveikatos priežiūros specialisto ar kito darbuotojo savivertę ir savijautą, naudojimas;

6.5. paciento veiksmai, kuriais siekiama paveikti sveikatos priežiūros specialistą atlikti darbus arba suteikti paslaugas, nesusijusias su sveikatos priežiūros specialisto kompetencijomis ir (arba) vykdomomis funkcijomis;

6.6. nepriimtinas ar nepageidaujamas paciento fizinis kontaktas (prisilietimas, glostymas, plekštelėjimas, grybštelėjimas ir kt.), siekimas prisiliesti (apkabinti, prisitraukti arčiau ir kt.) ar tokio fizinio kontakto reikalavimas;

6.7. kiti nepriimtini, bauginantys, žeminantys ar įžeidžiantys paciento veiksmai, trukdantys jam pačiam ar kitiems pacientams gauti kokybiškas paslaugas.

7. Paciento elgesio, keliančio grėsmę asmens (sveikatos priežiūros specialisto, kito darbuotojo, paciento) sveikatai ir gyvybei, atpažinimo kriterijai:

7.1. pacientas nereaguoja į sveikatos priežiūros specialisto ar kito darbuotojo nurodymus, yra įniršęs, įsitempęs, pasirengęs pulti;

7.2. pacientas grąsina suduoti, susidoroti, užmušti ir pan.;

7.3. pacientas rankoje turi ginklą, peilį ar bet koki daiktą, kuris gali būti panaudotas kaip ginklas;

7.4. pacientas blaškosi, mojuoja rankomis, bėgioja, šaukia, spardosi, mēto daiktus ar pan., tuo sukeldamas pavojų sau ir (ar) kitiems.

8. Atsisakymo teikti paslaugas ar paslaugų teikimo nutraukimo sąlygos:

8.1. pacientui neteikiama ir nėra reikalinga būtinoji medicinos pagalba;

8.2. paciento nederamas elgesys nėra nulemtas jo sveikatos būklės;

8.3. pacientas nekeičia savo elgesio po prašymo nutraukti nederamą elgesį ir elgtis deramai bei pagarbiai;

8.4. pacientas nenutraukia savo nederamo elgesio po įspėjimo dėl paslaugų teikimo nutraukimo.

III SKYRIUS

SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SPECIALISTO VEIKSMAI

9. Pagal Tvarkos aprašo 6 ir 7 punktus paslaugų teikimo metu identifikavus nederamą paciento elgesį ar paciento veiksmus, keliančius grėsmę sveikatai ar gyvybei, atliekami šie veiksniai:

9.1. jei paciento elgesys kelia grėsmę, sveikatos priežiūros specialistas nepradeda teikti arba sustabdo paslaugų teikimą ir šalina grėsmę. Specialistas kviečia į pagalbą kitus sveikatos priežiūros specialistus, darbuotojus ir (ar) policiją, atsižvelgiant į poreikį ir galimybes;

9.2. pašalinus grėsmę, tačiau išliekant paciento nederamam elgesiui, sveikatos priežiūros specialistas įvertina paciento atvykimo (siuntimo) aplinkybes bei sveikatos būklę ir priima sprendimą dėl paslaugų teikimo, vadovaudamasis toliau aprašyta veiksmų seka;

9.3. Jei paciento nederamas elgesys nekelia grėsmės arba grėsmė pašalinta, atliekami šie veiksmai:

9.3.1. jei paciento nederamą elgesį lēmė jo sveikatos būklė ir (ar) pacientui reikalinga būtinoji medicinos pagalba, pacientui nedelsiant teikiamos arba tęsiamos reikiamos paslaugos;

9.3.2. jei paciento nederamas elgesys nėra nulemtas jo sveikatos būklės ir (ar) nėra būtinosios medicinos pagalbos poreikio:

9.3.2.1. paciento paprašoma nutraukti nederamą elgesį;

9.3.2.2. jei po prašymo pacientas nutraukia nederamą elgesį, jam teikiamos paslaugos;

9.3.2.3. jei po prašymo pacientas nenutraukia nederamo elgesio, jis įspėjamas, kad paslaugų teikimas dėl nederamo elgesio bus nutrauktas;

9.3.2.4. jei po įspėjimo pacientas nenutraukia nederamo elgesio, jis informuojamas, kad paslaugų teikimas yra nutraukiamas. Pacientas informuojamas, kad norėdamas gauti asmens sveikatos priežiūros paslaugas turi registruotis iš naujo teisės aktų nustatyta tvarka, arba kreiptis į kitą gydymo įstaigą.

9.4. Nutraukus paslaugų teikimą dėl nederamo ar grėsmę keliančio paciento elgesio, sveikatos priežiūros specialistas paciento medicinos dokumentuose pažymi, kad paslaugų teikimas buvo nepradėtas arba nutrauktas dėl paciento neteisėtų veiksmų ir juos motyvuotai aprašo (nurodo įvykio liudytojus, kitas reikšmingas aplinkybes), įrašo „Paslaugas atsisakyta teikti vadovaujantis Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 12 straipsnio 9 dalimi“ arba „Paslaugų teikimas nutrauktas vadovaujantis Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 12 straipsnio 9 dalimi“, taip pat nurodo, kad pacientas informuotas apie galimybę gauti sveikatos priežiūros paslaugą registruodamasis jai iš naujo arba kitoje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje (išskyrus būtinąsias medicinos pagalbos atvejus) teisės aktų nustatyta tvarka ir registruoja nepageidaujamą įvykį, vadovaudamasis Sveikatos centre patvirtinta tvarka, detalai aprašydamas paciento nederamą elgesį, ir ne vėliau kaip per 1 darbo dieną žodžiu informuoja atitinkamo skyriaus vedėją.

9.5. Atsisakius teikti paslaugas arba nutraukus jų teikimą, sveikatos priežiūros specialistas ar kitas darbuotojas pacientui nurodo išvykti iš paslaugų teikimo vietos bei Sveikatos centro teritorijos. Jei pacientas atsisako išvykti, kviečiama policija. Pacientas informuojamas apie policijos pareigūnų iškvietimą.

9.6. Apie paslaugų teikimo nutraukimą dėl nederamo ir (ar) grėsmę keliančio paciento elgesio skyriaus vedėjas nedelsiant informuoja Sveikatos centro direktorių.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

10. Tvarkos aprašas taikomas visuose Sveikatos centro padaliniuose, skyriuose ir poskyriuose.

11. Pacientas, manydamas, kad dėl atsisakymo teikti jam paslaugas, paslaugų teikimo sustabdymo ar nutraukimo buvo pažeistos jo teisės, turi teisę pateikti skundą Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatyme nustatyta tvarka.

12. Tvarkos aprašas koreguojamas pasikeitus Tvarkos apraše nurodytų teisės aktų nuostatomis, teisės aktams netekus galios ar įsigaliojus naujiems teisės aktams, kurie kitaip reguliuoja Tvarkos apraše aptariamus aspektus.

13. Tvarkos aprašu vadovaujamosi tik, kiek jis neprieštarauja Lietuvos Respublikos teisės aktams, kartu atsižvelgus į pasikeitusį teisės aktuose įtvirtintą teisinį reguliavimą.
